

За лимонами і бананами – на Прогрес!

Галина ШИШКОВА

Коли кажуть, немає роботи, хочеться заперечити: мабуть немає бажання її шукати. А будь-яке хобі може стати справою життя, об'єднати і здружити цілу родину. І яскравий приклад тому Анатолій Третяк з села Прогрес під Острогом, який своїм захопленням забезпечує дітей, онуків та друзів екзотичними і корисними фруктами. Розпочати свою справу його спонукала любов до землі, особливо до рослин. А почула я про доброго газду від знайомих, яким він давав поради із вирощення лимонів вдома.

Екзотичний сад в землі

Все почалося більше десятиліття тому, зі статті у газеті «Україна молоді», де Анатолій Гнатович прочитав про селекціонера з Київщини, який мав багаторічний досвід вирощування різних екзотичних рослин у теплиці-термосі траншейного типу. Знайшовши координати, мій співрозмовник поїхав до нього за досвідом. Згодом «викопав» теплицю, і з часом почав вирощувати не тільки цитрусові, а й банани та ананаси. В успіху, навіть не сумнівався, адже знав, що українська земля завжди повертає сторицею, якщо до неї прикласти працю і любов.

– Колись в нашій місцевості під час війни фашисти спалили всі хати у селі і люди жили в копанках. Коли ми були дітьми, провідували одну бабусю, котра так і жила після війни в одній з таких споруд – пам'ятаю, в неї було дуже тепло, вона взимку тільки соломою пропалюва-

ковий ефект, – продовжує господар.

Влітку Анатолій Гнатович її знімає і відкриває вікна у стелі, адже температу-

живу, називалася хутір Озера. І не тільки озера, а й джерела били, а як провели осушення, все пропало і вишні перестали родити. Почали мерзнути горіхи в холодні зими. Колись цього не було. Певне вода забирала холод, бо навіть в літературі зустрічав, що якщо сильний мороз, то потрібно ставити під дерева воду в ємностях.

За словами Анатолія Гнатовича і його дружини Валентини Прохорівни, все що вони роблять – це все заради дітей і онуків, щоб їм цікаво було приїжджати. Троє дорослих синів вже давно мають свої сім'ї, але щосуботи приїздять до батьків і разом йдуть у теплицю. Як тільки дозрівають фрукти, найстарша внучка Тетяна просить діда, щоб він без неї не зрізав ані банани, ані ананаси.

У планах господаря – зробити дружині окрему теплицю під розсадку, вирощувати інші екзотичні для нашої місцевості рослини.

– Ось нещодавно привіз кавове дерево, то може Бог дасть і кáva своя

приїхали працювати.

— Колись в нашій місцевості під час війни фашисти спалили всі хати у селі і люди жили в копанках. Коли ми були дітьми, провідували одну бабусю, котра так і жила після війни в одній з таких споруд — пам'ятаю, в неї було дуже тепло, вона взимку тільки соломою пропалювала своє житло і цього було достатньо, — розповідає Анатолій Гнатович і демонструє свою теплицю. Вона заглиблена, має двохсхилий дах, світло потрапляє тільки через прозору стелю, але при цьому в теплиці набагато світліше, ніж на вулиці.

Я приїхала до господаря в другій половині дня, коли на дворі вже почало сутеніти. Зайшовши до теплиці, неабияк здивувалася: без увімкненого освітлення в приміщенні світліше, ніж назовні. Спускаємося крутими сходами наче в льох, відчиняються двері — і диво, райський куточок під землею! Якби не побачила на власні очі — не повірила б. Тут ростуть банани, ананаси, лимони, мандарини, апельсини, грейпфрут, інжир, гранат, кали, туї, лавр — кожен квадратний метр зайнятий. І все це — плід багаторічної копіткої роботи, в основі якої любов до власної справи. Він не з тих, хто скупиться на слова і досвід. Вражає надзвичайна гостинність, безліч корисної інформації, щире бажання поділитись досягнутим:

— Коли на вулиці немає морозу, теплиця не опалюється. Зараз тут 10-12 градусів тепла, а варто вийти сонечку, як температура сягає +20 і вище. Прозорий полікарбонат не пропускає ультрачервоних променів, які є шкідливими для листя, плівка створює парни-

неї не зрізав ані банани, ані ананаси.

У планах господаря — зробити дружині окрему теплицю під розсаду, вирощувати інші екзотичні для нашої місцевості рослини.

— Ось нещодавно привіз кавове дерево, то може Бог дасть і кава своя буде, — посміхається Анатолій Третяк.

Як виростити лимони вдома?

Щоб в кімнаті ріс і плодоносив лимон, потрібно створити йому комфортні умови: світло, темпера-

ра тоді сягає 60 градусів, а при підвищеній вологості — це тропічний ліс. Землю він поливає щодня і обприскує рослини 2-3 рази на день. Наприклад, для лимонів вологість має бути 90 відсотків. І виростають вони вагою до кілограма.

І каву планує вирощувати

Як поділився співрозмовник, любов до дерев у нього спадкова.

— У 1918 році сюди перебрався мій дід Роман з села Грозів, дружині якого батько залишив землю у спадок. Дід побудував хату, посадив садок, такий великий, що у ньому, казав, німці танки ховали, — згадує чоловік. — По периметру обсадив його вишнями і черешнями, які утворювали густі зарості. Коли ці дерева ростуть в парі, дають гарні врожаї вишень. Але родило до тих пір, поки в радянські часи не провели меліорацію. Черешні родять, а вишні — ні. Я, як побудував у 80-х роках новий будинок, хотів відновити садок, але все марно — природній баланс був порушений. Тут в низовині були озера води, що стояли цілий рік, тож за Польщі ця місцевість, де я

туру і вологість. Для цього горщик, в якому росте лимон ставиться на підвищення (навпроти вікна), але не на сонці. Листя потрібно постійно обприскувати, особливо влітку. Деревце лимона можна виносити на вулицю, але ставити у тінь, бо ця рослина не любить прямих променів сонця. Приготування суміші для вирощування лимона: на 10 літрів чорнозему додається стільки ж річкового піску, по півлітра деревного попелу та коров'ячого перегною. Садять лимон у невеличкий горщик чи обрізану пластикову пляшку, наприклад в літрову, потім як коріння заповнить ємність, необхідно пересадити деревце у двохлітрову і так далі. Коли виросте до 15 літрового горщика, пересаджувати не потрібно, але й це не все. Кожні три роки потрібно міняти ґрунт, бо він починає закисати. При правильному догляді, лимони на другий-третій рік починають плодоносити. Але дозволяти їм це робити можна при наявності не менше 50 листочків, інакше всю поживність деревце буде віддавати плодам, а саме може загинути. Тому цвіт при меншій кількості листя я обриваю. ■